

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยที่ได้รับการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อด้วยวิธีธรรมดาและวิธีฉีกแซก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้ป่วยชายที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยศัลยกรรมชาย 1 และศัลยกรรมชาย 2 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ หลังผ่าตัดไส้ติ่ง (appendectomy) และได้รับการรักษาด้วยยาเจ็นตามักซ์ชนิดฉีด ขนาด 80 มิลลิกรัม เข้ากล้ามเนื้อตะโพกทุก 8 ชั่วโมง นับจากเข็มแรก เป็นจำนวนรายละ 6 เข็ม จำนวน 15 ราย มีอายุระหว่าง 20-40 ปี ไม่มีความผิดปกติของการทำงานของหัวใจ หรือเป็นโรคที่ต้องได้รับยาเพื่อเพิ่มหรือลดระดับความดันโลหิต ไม่มีความผิดปกติของระบบหายใจตลอดถึงการรับรู้ต่าง ๆ ไม่ได้รับยาแก้ปวดใน 4 ชั่วโมงก่อนการทดลอง มีการรับรู้เกี่ยวกับการมองเห็นของสีเป็นปกติ และยินดีให้ความร่วมมือในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. อุปกรณ์การฉีดยา
2. เครื่องวัดความดันโลหิตและหนัง
3. นาฬิกามีเข็มวินาทีสำหรับจับเวลา
4. แบบวัดระดับความเจ็บปวด ซึ่งประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลส่วนตัว แบบสังเกต

ปฏิริยาการตอบสนองต่อความเจ็บปวด และมาตรสัวิตระดับความเจ็บปวด การหาความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย พบว่า แบบสังเกตปฏิริยาการตอบสนองต่อความเจ็บปวด มีค่าความเที่ยงตรง = 0.67 ค่าความเชื่อมั่น = 0.85 ส่วนมาตรสัวิตระดับความเจ็บปวด มีค่าความเที่ยงตรง = 0.88

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด สัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลส่วนตัวลงในแบบบันทึกข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการฉีดยา 2 วิธีคือ วิธีธรรมดาและวิธีฉีกแซก การกำหนดให้ฉีดยาด้วยวิธีใดก่อน ใช้วิธีสุ่มแบบง่ายโดยจับสลากจนครบจำนวน ตัวอย่างได้รับยาฉีดเข้ากล้ามเนื้อตะโพกวิธีละ 3 เข็มจากผู้วิจัย ฉีดห่างกัน เข็มละ 8 ชั่วโมง สลับวิธีกันไปนับจากเข็มแรก

ก่อนฉีดยาผู้ช่วยวิจัยนับชีพจร วัดความดันโลหิต ของตัวอย่างและบันทึกไว้ ขณะฉีดยาผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตปฏิกิริยาการตอบสนองต่อความเจ็บปวดของตัวอย่าง ผู้ช่วยวิจัยนับชีพจรและบันทึกไว้ หลังฉีดยาผู้ช่วยวิจัยวัดความดันโลหิตและบันทึกไว้ ผู้วิจัยให้ตัวอย่างบอกระดับความเจ็บปวดของตนโดยใช้มาตรสั้วระดับความเจ็บปวดและบันทึกไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไป นำมาแจกแจงความถี่และคิดอัตราร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคะแนนระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยที่ได้รับการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อสองวิธีนำมาเปรียบเทียบและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติการทดสอบอันดับที่มีเครื่องหมายกำกับของวิลคอกซอน (The Wilcoxon matched-pairs signed-rank test)

ผลการวิจัย

1. ระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยที่ได้รับการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อตะโพกด้วยวิธีธรรมดาและวิธีซีกแซกใน เข็มที่ 1 ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1
2. ระดับความเจ็บปวดของผู้ป่วยที่ได้รับการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อตะโพกด้วยวิธีธรรมดาจะมากกว่าที่ได้รับการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อตะโพกด้วยวิธีซีกแซกใน เข็มที่ 2 และเข็มที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ด้านบริการจากพยาบาล

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า เมื่อจำนวนครั้งของการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อเพิ่มขึ้น การฉีดยาด้วยวิธีธรรมดาจะทำให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวดในบริเวณที่ฉีดยามากกว่าวิธีซีกแซก ดังนั้น เจ้าหน้าที่พยาบาลสามารถนำวิธีการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เนื้อด้วยวิธีซีกแซก ไปใช้กับผู้ป่วย โดยเฉพาะในรายที่ห้องฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ เป็นเวลานาน เพื่อลดความเจ็บปวดจากการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ

2. ด้านการศึกษานพยาบาล

จากผลการวิจัยช่วยให้ฝ่ายการศึกษานพยาบาล ได้ตระหนักถึงบทบาทของพยาบาลใน

การป้องกันหรือลดความเจ็บปวดของผู้ป่วยจากการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ โดยมุ่งให้นักศึกษารู้จักวิธีการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อด้วยวิธีที่ถูกต้อง เพื่อลดความเจ็บปวดให้กับผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบริการพยาบาล

1.1 ควรสนับสนุนเผยแพร่ให้พยาบาล และบุคลากรที่มีสุขภาพได้ทราบถึงผลของการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อด้วยวิธีที่ถูกต้อง สามารถนำมาใช้เพื่อลดความเจ็บปวดจากการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อของผู้ป่วยได้

1.2 ในการปฏิบัติบริการพยาบาล พยาบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำวิธีการฉีดยาแบบที่ถูกต้องไปใช้กับผู้ป่วย โดยเฉพาะในรายที่ได้รับยาฉีดที่มีฤทธิ์ระคายเคืองและต้องฉีดเป็นระยะเวลานาน เพื่อลดความเจ็บปวดจากการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อของผู้ป่วย

1.3 ผู้บริหารการพยาบาลควรจัดอบรมเพิ่มพูนทางด้านวิชาการในเรื่องเทคนิคการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อด้วยวิธีที่ถูกต้อง เพื่อให้พยาบาลสามารถนำไปปฏิบัติกับผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ

1.4 ผู้บริหารการพยาบาล ควรสนับสนุนให้พยาบาลได้ตระหนักถึงบทบาทอันเป็นหน้าที่อิสระที่จะทำการวิจัยเพื่อค้นหาหรือพัฒนาวิธีการพยาบาลเพื่อป้องกันหรือลดความเจ็บปวดให้แก่ผู้ป่วยเนื่องจากการฉีดยา

2. ด้านการศึกษาพยาบาล

2.1 ครูพยาบาลควรสนับสนุนให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการค้นหา หรือพัฒนาวิธีการพยาบาลเพื่อลดหรือไม่ให้ผู้ป่วยเกิดความเจ็บปวดจากการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อ

2.2 ครูพยาบาลควรจัดให้นักศึกษาพยาบาล ได้ฝึกหัดฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อด้วยวิธีที่ถูกต้อง ในทุกตำแหน่งของร่างกายที่สามารถให้ยาเข้าทางกล้ามเนื้อจนสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ซ้ำอีก โดยเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง และจำนวนครั้งของการฉีดยาเข้ากล้ามเนื้อมากขึ้น เพื่อให้ผลการวิจัยสามารถอ้างอิงประชากรได้กว้างขวางมากขึ้น และมีความเชื่อมั่นมากขึ้น

2. ควรจะได้มีการใช้ยาตัวอื่นที่มีฤทธิ์ระคายเคืองต่อเนื้อเยื่อชั้นใต้ผิวหนัง เพื่อดูความแตกต่างของผลการวิจัย

3. ควรจะได้มีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นโรคอื่นที่ไม่มีการบาดเจ็บ หรือแผลผ่าตัดในบริเวณใกล้เคียงกับตำแหน่งของการฉีดยา เพื่อดูความแตกต่างของผลการวิจัย

4. ควรจะได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับความเจ็บปวดจากการฉีดยา เข้ากล้ามเนื้อ 2 วิธี โดยกำหนดว่าในการฉีดยาด้วยวิธีธรรมดา หลังตื้นน้ำยา เข้ากล้ามเนื้อหมดแล้วให้คาเข็มไว้ 10 วินาที ก่อนดึงเข็มออกเช่นเดียวกับวิธีอีกแขนง เพื่อให้ยาแพร่กระจายในกล้ามเนื้อ เพื่อลดการซึมของน้ำยาสู่นเนื้อเยื่อชั้นใต้ผิวหนัง